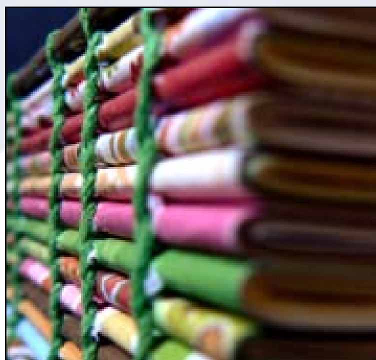
Horizon.taal

Jaargang 40 - nummer 231

Juli - Augustus 2008

www.esperanto.be

HORIZONTAAL

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.,
39ste jaargang.

Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.

Redactie en administratie:

Vlaamse Esperantobond v.z.w.
Frankrijklei 140
2000 Antwerpen
tel.: 03 234 34 00
fax: 03 233 54 33
Epost: horizon.taal#skynet.be
Webstek: http://www.esperanto.be/fel/nl.

Abonnementen: 25,00 EUR

Rekeningen:

t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55
of Fortis 001-2376527-06.

Redactie:

Lode Van de Velde

Medewerkers:

Petro De Smedt, Ivo Durwael, Agnes Geelen, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert,
André Ruysschaert, Emiel Van Damme, Julia Litvinova, e.a.

Verantwoordelijke uitgever:

Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

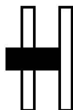
	1-malig	3-malig*	6-malig*
formaat 1/1:	250	625	1000
formaat 1/2:	150	375	600
formaat 1/3:	110	275	440
formaat 1/4:	80	200	320
formaat 1/6:	55	140	220
formaat 1/12:	30	75	12

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een door u drukklaar geleverd exemplaar.

Op deze tarieven geldt het BTW-tarief van 21%.

Kleurtoeslag bedraagt 125 euro per kleur en per inlassing.

Belastingsattesten

Zopas vernam de Vlaamse Esperantobond goed nieuws: dankzij de subsidiëring van het project "Taal en Cultuur" door de Vlaamse Gemeenschap werd de Vlaamse Esperantobond vzw. verder erkend door het Ministerie en mogen we verder belastingsattesten uitschrijven voor een periode van 6 jaar.

De belastingsattesten voor de schenkingen in 2007 zullen zo snel mogelijk naar alle schenkers verstuurd worden.

Hartelijk dank voor uw steun!

Lode Van de Velde,
voorzitter.

Inhoud

Wie hoopvol naar de toekomst durft kijken, die koestert best ook het verleden. Dat geldt zeker voor de geschiedenis van de internationale Esperantobeweging en dichter bij huis de Vlaamse Esperantobond. Van die geschiedenis van de beweging in Vlaanderen zijn heel wat sporen overgebleven in publicaties, documenten en voorwerpen. Deze laatste noemen we ook wel eens stille getuigen. Helaas houden ze zich vaak al te stil. Voor onderzoekers is het, zovele decennia later, niet altijd eenvoudig om ontbrekende informatie aan te vullen en zo het beeld van een gebeurtenis in voldoende mate te vervolledigen.

Dat heb ik ervaren tijdens mijn speurtocht naar de oorsprong van een medaille die naar aanleiding van het Wereld-Esperantocongres van 1928 in Antwerpen werd uitgereikt aan individuen en groepen die meewerkten aan de organisatie van dat congres.

Laat ik allereerst een medaille voorstellen die mogelijk model heeft gestaan voor de congresmedaille van 1928 en in dat geval in hetzelfde jaar of zelfs vroeger vervaardigd kan zijn.

De voorzijde van deze bronzen (?) medaille toont het hoofd van Zamenhof naar rechts gekeerd en in reliëf met ernaast in drukletters Dro LL ZAMENHOF en tussen oor en kraag de naam Rik Sauter.

Op de keerzijde ziet men een grote E met daarin gedeeltelijk vertikaal en gedeeltelijk horizontaal de tekst: TRA LA MONDO FLUGAS FORTA VOKO.

De voorzijde van de afgebeelde medaille werd dan vermoedelijk overgenomen voor de congresmedaille van 1928. (Gegevens: doormeter: 50 mm / gewicht: 62,64 gr / dikte: 5 mm)

De keerzijde van de congresmedaille hierboven toont de tekst: 20a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO / ANTVERPENO / 5-11 AUGUSTO 1928 / LA LOKA KONGRESA KOMITATO / DANKEME AL / “balkje” in reliëf waarin een naam werd gegraveerd / PRO AFABLA KUNHELPO EN LA KONGRESLABOROJ. (Gegevens: doormeter 50 mm / gewicht: 52,42 gr / dikte: 4 mm)

Ik bezit één exemplaar met in het “balkje” de naam “F-INO GERMAINE ROOST” en één met als tekst “ANTVERPENA POLICA GRUPO ESPERANTISTA”. Deze laatste werd (door de bezitter?) voorzien van een gesoldeerd kogeltje met ringetje erdoor in hetzelfde metaal, waarschijnlijk bedoeld om er een lint door te halen. Verder is mij één exemplaar bekend dat is uitgereikt aan de scoutsbeweging en dat al een hele tijd in het bezit is van het Scoutsmuseum in Leuven.

De tekst laat er nauwelijks twijfel over bestaan dat dit gebeurde op initiatief van het officiële congrescomité. Toch blijkt deze medaille in het officiële congresboek van 1928 nergens vermeld te worden. Nu moet men wel weten, dat een dergelijk congresboek soms een flinke tijd vooraf werd gedrukt en het kan best, dat de medaille pas na het congres werd uitgereikt. Toch blijft het merkwaardig, dat ook in de Frankrijklei geen documenten over het congres zelf worden teruggevonden. Maar misschien liggen er nog schatten op zolder, meent Ivo Durwael. Het blijft dus voorlopig een raadsel door wie de congresmedaille bij Rik Sauter werd besteld en in hoeveel exemplaren. De oorsprong van de vermoedelijke modelversie (E) is een even groot mysterie tot op vandaag.

Over de graveur, Rik Sauter, vond ik de volgende beknopte biografie: bij Paul Piron in “De Belgische Beeldende Kunstenaars uit de 19de en 20ste eeuw”: Sauter, Rik (Stabroek 1885-Berchem 1952). Beeldhouwer. Opleiding aan de Academie en aan het Hoger Instituut te Antwerpen o.l.v. Frans Deckers en Th. Vinçotte. Kreeg het ere-diploma voor zijn medewerking aan het Paviljoen van Belgisch Congo op de Wereldtentoonstelling in 1930. Ontwerper van o.m. borstbeelden, portretten, werken bedoeld om in de architectuur geïntegreerd te worden. Uit de pers: “Als vakman legde hij een veelzijdige bekwaamheid aan de dag. Marmer, witte steen, hout, ivoor en nog andere materialen bewerkte hij volgens hun eigen geaardheid. Aanleunend bij de realistische tradities van zijn leermeesters wist hij aan zijn beeldende conceptie een individueel accent te geven. Dit komt vooral tot uiting in zijn gestileerde, bij de architectuur aansluitende werken. Zijn portretten worden gekenmerkt door een evenwichtige licht- en schaduwwerking. Voor opdringerige schokeffecten had hij geen aandacht. Ontvankelijk voor het rijk genuanceerde en bezielende leven, dat ook in zijn dierenplastieken tot uiting komt, was de desem van zijn kunst.” Was tekenleraar aan het Sint-Stanislascollege en Sint-Lievenscollege te Antwerpen.

Navraag bij professor Johan van Heesch van de Koninklijke Bibliotheek van België – Penningkabinet, wees uit dat het Penningkabinet een plaquette van Sauter in zijn collectie heeft, opgedragen aan M.W. Marsily, maar de Esperantomedaille heeft men (nog) niet en de persoon in kwestie had er nog nooit over gehoord.

Ook een oproep tot informatie gepubliceerd in het juli-augustus-septembernummer 2007 van “De Muntklapper”, het officiële tijdschrift van het Europees Genootschap Voor Munt- en Penningkunde leverde niets op. Intussen vernam ik wel, dat er onlangs een monografie over de kunstenaar verschenen zou zijn. Misschien weet een van onze lezers waar zich eventueel een Sauter-archief zou kunnen bevinden.

Wie op welke wijze dan ook kan bijdragen aan het beantwoorden van de vragen in deze tekst om deze leemte in onze kennis te kunnen opvullen, kan rekenen op de erkentelijkheid van ondergetekende. Eventuele kosten worden vergoed.

Bert Boon
Merelhof 8, 3300 Tienen
016/815246

Aangepaste Informatiestrategie?

Enkele weken geleden kwam ik rond 20 uur binnen in de vergadering van de Esperantoclub in Antwerpen. Nicky had samen met de hulp van een groepje jongeren gekookt. Twintig personen zaten rond de tafel te eten en te keuvelen. De voorziene spreker kon niet aanwezig zijn. Maar niemand was er treurig om. De sfeer kon niet meer beter. In plaats van de gewone schikking op rij van de vergaderingen bleef iedereen gezellig rond de eettafel zitten en in de plaats van het voorziene programma kwam een aangenaam, zinnig groepsgesprek.

Sfeer is wel het sterke punt van de Esperantobeweging. Mensen die al jaren Esperantist zijn, blijven naar bijeenkomsten komen dankzij de specifieke, ongedwongen, hartelijke sfeer.

Sfeer is zo belangrijk dat er minder aandacht besteed wordt aan het formele. Organisatorisch zijn heel wat activiteiten in de Esperantobeweging aan de zwakke kant. Zo ontstaat een verschil met andere verenigingen, waar meer en meer wordt gestreefd naar professionalisering, verschil dat mij groter en groter lijkt te worden.

Tijdens mijn voorzitterschappen van de Esperantoclub in Antwerpen heb ik ervoor geijverd om dit verschil te verminderen. Mijn eerste zorg was goed op tijd te zijn en er voor te zorgen dat de zaal in orde was; ik deed al het mogelijke om vergaderingen te laten beginnen op het aangegeven uur; als leden nog aan tafel zaten terwijl nieteters al binnen kwamen, zette ik mensen aan om meteen op te ruimen; ik ging in tegen mensen die ongevraagd een spreker onderbraken, ik spaarde geen moeite om een degelijk vervangprogramma te hebben als een spreker plots verhinderd was; ik drong aan op degelijke bediening aan de bar en sprong desnoods zelf in. Maar tijdens mijn laatste beleidsperiode was mijn inzet hiervoor al verminderd omdat ik ondervond dat de leden veel meer belang hechten aan de familiale omgang met andere aanwezigen dan aan de vormelijke regeltjes van een vergadering.

Ik begin me nu meer en meer af te vragen of de energie die ik hieraan besteedde wel zinnig en effectvol was. In de huidige harderwordende maatschappij komen mensen wellicht meer naar een bijeenkomst om wat hartelijke warmte en vriendschap te zoeken dan omwille van een accuraat geplande voordracht. Onder leden van de Esperantobeweging ontstaat spontaan communicatie op basis van gelijkheid, precies zoals de ontwerper van het Esperanto het had bedoeld, en dat is wellicht de grootste charme van die bijeenkomsten.

Maar wellicht is het mogelijk en zelfs nodig om beide ideeën te combineren: ik ben er intussen van overtuigd geraakt dat een familiale sfeer de eerste prioriteit is, maar dat dat niet ten koste mag gaan van de formele wensen van deelnemers aan een activiteit: er zullen uiteraard mensen zijn die naar een voordracht komen en ongelukkig worden als ze moeten wachten op het begin en moeten vertrekken voor het einde of niet meer kunnen volgen door gepraat tussen de aanwezigen enzovoort… Aandacht voor die formele wensen is ook een daad van respect.

De communicatie op basis van gelijkheid is volgens mij moeilijker dan het lijkt. Onder Esperantisten horen we wel eens uitdrukkingen als “stultuloj” of “frenezuloj”, maar dat betekent toch dat degenen die dergelijke woorden gebruiken zich superieur vinden. Ik vind dat zelfs uitdrukkingen als “moŝto” of “altestimata prezidanto” eerder een afstand dan een band creëren.

Het belangrijkste moment om dit streven naar gelijke communicatie te uiten is bij bij het leggen van contacten met en het verstrekken van informatie aan de buitenwereld. Er zijn nog actievelingen die iemand willen overtuigen tot elke prijs, ook als de tegenspeler duidelijk niet overtuigd wil worden. Wie de zin van het Esperanto bekend wil maken moet zich niet gedragen alsof hij de waarheid in pacht heeft: Esperanto beoogt toch contact te zoeken met en respect te tonen voor mensen, ook als ze een andere overtuiging hebben, en open te staan voor hun argumentatie. Gelijkheid nastreven betekent oog en oor hebben voor medeburgers, zelfs als ze – volgens ons – gekke ideeën hebben, zonder daarom onze eigen overtuiging te verloochenen of te verzwijgen.

Sjoerd Bosga

Sfeer is wel het sterke punt van de Esperantobeweging

Ik heb de informatiebladzijden over Esperanto op 10 websites in verschillende talen eens bekeken. Dezelfde argumenten komen altijd terug: internationaal, neutraal, contacten en gemakkelijk. De gemakkelijkheid van het Esperanto blijkt het sterkst benadrukt. Ik denk echter dat het effectiever zou zijn om de sfeer van respect, vertrouwen, vriendschap en openheid te benadrukken. Daar is allicht meer behoefte aan dan aan een gemakkelijk idioom. Dat zou onze “Boodschap zonder naam” kunnen worden.

Het is echter niet voldoende om deze troef van het Esperanto op papier of op websites te presenteren. Dit argument kan maar aantrekking uitoefenen als het gedragen wordt door de hele gemeenschap van Esperantosympathisanten en –gebruikers.

Het zou daarom zinnig zijn om overtuigde en actieve leden – vooral diegenen, die informatiewerk willen doen – extra opleidingen en begeleiding te geven, niet één keer maar regelmatig herhaald. Het is immers heel moeilijk om zelf te beseffen hoe je overkomt bij mensen uit je omgeving. Daarvoor moet je een beroep doen op andere personen, die feedback geven.

Op mijn leeftijd is het niet zinnig om nieuwe initiatieven op gang te trekken. Maar als iemand dat wil doen, dan ben ik uiteraard bereid om mee aan de kar te duwen.

Ivo Durwael

La biblioteko "Rejna de Jong"

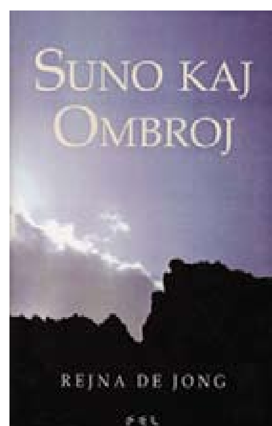
Pasintjare forpasis Rejna de Jong (1922-2007), nederlanda eks-instruistino de elementa lernejo. Ŝi fariĝis Esperantistino en 1973. Jam la sekvan jaron ŝi komencis verki originalan Esperantopoezion, inspirite de "La Infana Raso" (William Auld). Ĉe FEL ŝi publikigis la poemaron "Suno kaj Ombro" (2002). Krome, ŝi ankaŭ tradukis, interalie la tre konatan libron "La malgranda Johano" de Frederik van Eeden.

Estis granda surprizo por FEL, kiam la filo Peter sciigis ke Rejna testamente postlasis sian tutan bibliotekon al FEL. Tiu ĉi valora librokolekto, dank'al volontuloj estis transportita al Antverpeno kaj tie katalogita. Temas ĉefe pri literaturaj verkoj, entute ĉirkaŭ 1000 libroj, inter kiuj multaj unikaj ekzempleroj! La kolekto bele kompletigas la jaman esplorbibliotekon de FEL, kiu ĉefe konsistis el sciencaj libroj (ĉefe pri lingvoj, lingvoproblemoj kaj Esperanto). Por danki Rejnan pro tiu ĉi trezoro, ni decidis alinomi la bibliotekon de FEL, kiu denun portos la nomon "Biblioteko Rejna de Jong".

La kolekton povas konsulti surloke ĉiuj interesitoj dum oficĥoroj; eventuale kopioj povas esti faritaj. Kontraŭ garantimono (25 eŭroj), libro povas esti pruntita ankaŭ. La katalogo baldaŭ estos rete konsultebla!

Verkoj de Rejna de Jong:

* Divershumore (originalaj poemoj, 1980)
* Facetoj (poemoj, 1984)
* Bukedo de esperantistoj (poemoj, 1986)
* Nordmara duopo (kun Albert Goodheir, poemoj, 1994)
* Suno kaj ombroj (poemoj, 2002)

* Jacob Maris: En senvoja sovaĝejo (tradukitaj poemoj, 1979)
* Frederik van Eeden: La malgranda Johano (traduko 1986)
* Henriette van Eyk: Gabrielo : historio de maldika vireto (traduko 1990)

Twee keer 1000, of hoe Esperanto vooruitgang boekt

www.ipernity.com/?lg=eo

Onlangs heeft de 1000ste Esperantospreker zich ingeschreven voor www.ipernity.com, een sociaal netwerk op het internet dat speciaal geschikt is om foto's en andere documenten (video, muziek) uit te wisselen of een dagboek te publiceren (blog), waarop leden dan kunnen reageren. Er is ook veel dynamiek tussen die leden die aan kunstfotografie doen en zo hun foto's tentoonstellen en feedback kunnen uitwisselen, actief zijn in groepen rond een bepaald thema enzovoort. Zo is er ook een groep van de Esperantosprekende fotografen (http://www.ipernity.com/group/esperanto).

Esperanto vormt in Ipernity één van de grotere taalgemeenschappen naast het Frans en het Engels. Na de vertaling van de interface door de Vlaamse Esperantobond, werd deze vanuit het Esperanto op haar beurt ook naar het Chinees vertaald. Dankzij dit succes krijgen Esperantosprekers binnen het netwerk nu ook extra faciliteiten, zoals bijvoorbeeld een automatische tekstconversie voor de speciale Esperantoletters. Bovendien heeft het hoofd van deze organisatie beloofd ook Esperanto te leren en heeft hij reeds een bedankbriefje gestuurd in het Esperanto.

Uiteraard heeft ook de Vlaamse Esperantobond er haar plaats. Kijk maar eens naar: http://www.ipernity.com/home/flandra_esperanto-ligo (let op het liggende streepje, en daarna het koppelteken)

www.lernu.net

Deze webstek is opgericht om te dienen als platform voor het leren van Esperanto via internet. Ook hier werd onlangs de 1000ste Nederlandstalige cursist ingeschreven, op een totaal van meer dan 50.000 leden uit 229 landen.

Deze uitgebreide webstek bevat verschillende cursussen op meerdere niveaus, een woordenboek, leesmateriaal, de mogelijkheid om contact te hebben met andere cursisten enzovoort.

Een echte aanrader!

www.springboard2languages.org

In Groot-Brittannië loopt al enkele jaren het project "Springboard... to Languages", waarin leerlingen in pilootscholen Esperanto leren als springplank om achteraf beter andere talen te leren. Vergelijk het met de blokfluitlessen, die als doel hebben achteraf sneller andere instrumenten te leren bespelen. Ondertussen zijn 4 scholen in het project ingestapt.

Vlamingen begrijpen geen Nederlands meer (2)

De Fabeltjeskrant was ooit zeer populair kinderprogramma op de Nederlandse televisie. Er werd nu een musical van gemaakt, die tijdens de paasvakantie op verschillende plaatsen in Vlaanderen te zien was. Een moeder verklaarde na een voorstelling aan de regionale televisie dat ze ervan genoten had, maar dat ze toch moeite had om de acteurs te begrijpen, want „ze spraken Nederlands". *(www.defabeltjeskrant.com)*

Frenglish, Denglish, Hinglish, Chinglish...

Een Duitse onderzoeker heeft het Engels drastisch vereenvoudigd (een grammatica van 20 regels en een woordenschat van 1000 woorden) en geeft op basis hiervan een cursus aan achtjarigen. Het komt er niet meer op aan correct Engels te spreken, maar begrepen te worden. Zijn inspiratie haalde hij uit ervaringen van internationale bijeenkomsten, waar niet-Engelstaligen met een beperkte woordenschat zich veel beter verstaanbaar maken dan de „native speakers". Vooral deze laatste categorie maakt zich ongerust, want zij vertegenwoordigen maar één derde meer van het totale aantal Engelsprekenden. *(www.spiegel.de/globalesisch)*

Zuinige bedrijven

Eén personeelsadvertentie in het Engels is goedkoper dan één in het Frans en één in het Nederlands. *(Vacature, 5.4.2008)*

Nasynchroniseren verbieden?

Als een voorstel van het Europees Parlement van begin april 2008 het haalt, dan moeten de openbare televisiezenders voortaan alle anderstalige programma-onderdelen ondertitelen, in plaats van de originele versie te vervangen door een gelezen vertaling. Dit zou de talenkennis van de burgers moeten verbeteren. (*http://www.spiegel.de/kultur/gesellschaft/0,1518,546433,00.html*) Begin juni was er een gelijkaardig pleidooi om Nederlandstalige interviews bij de RTBF-televisie te ondertitelen, zodat de Franstalige landgenoten de kans krijgen Nederlands te horen.

Latijn opnieuw brugtaal

Het Erasmushuis in Anderlecht (www.erasmushouse.museum) organiseert cursussen Latijn voor wie tijdens zijn schooltijd niet de kans had om deze taal te leren. Er wordt ook aandacht besteed aan het spreken. „Grappig is dat Nederlandstaligen en Franstaligen elkaar hier verstaan door het Latijn." *(Brussel deze week, 24.4.2008)*

ESPERANTO

Kinderboeken

De Europese Unie geeft financiële steun aan een project om tussen mei 2008 en mei 2010 een reeks kinderboeken te vertalen tussen het Bengaals, Italiaans, Sloveens en Kroatisch, met het Esperanto als brugtaal. Het gaat om een initiatief van esperantoverenigingen uit de betrokken landen. *(Libera Folio)*

Liederen

Al een hele tijd worden op *http://ikso.net/kantaro/* Esperanto-liedteksten verzameld volgens een wiki-systeem. Eind 2007 waren er al meer dan 800. Ook de technische mogelijkheden (karaoke, films...) worden uitgebreider. *(Eventoj)*

Podcast

Het Russische tijdschrift „La Ondo de Esperanto" heeft nu, naast de papieren versie en de website, ook een (ongeveer) wekelijkse Podcast op *http://la-ondo.rpod.ru/.*
Klik op het icoontje links boven op het scherm om te luisteren.

Esperanto-uitgaven tijdens 2007

„La Ondo de Esperanto" publiceerde in zijn februarinummer de traditionele statistiek over de boekenproduktie tijdens het voorbije jaar: 184 boeken met samen 31.183 pagina's. De statistiek kan op dit ogenblik nog bekeken worden op *http://www.esperanto.org/Ondo/Novaj/Nov08-07.htm.*

Incunabelen

Ook het Esperanto heeft zijn incunabelen (in het gewone taalgebruik ook „wiegedrukken”, dit zijn boeken die gedrukt zijn tussen het begin van de boekdrukkunst en het jaar 1500). Voor Esperanto zijn dit de uitgaven tussen 1887 en 1900. Deze werken zijn zeldzaam en tegelijk veelgevraagd. Daarom heeft de Oostenrijkse Nationale Bibliotheek er een honderdtal gescand en via het internet ter beschikking van het publiek gesteld. (*http://www.onb.ac.at/sammlungen/plansprachen/plansprachen 100fruehdrucke.htm*)

Verda pornografio

Eind mei 2008 vond een Vilnius (Litouwen) een congres van Esperanto-journalisten plaats (zie *www.esperanto.lt*, kies „Ĵurnalista Kongreso” uit het menu links). Daar is enkele keren de bovenstaande uitdrukking opgedoken. Het gaat om het overdreven gebruik, in contacten van Esperantosprekers met de „buitenwereld”, van typische symbolen, woorden en uitdrukkingen die in een Esperantobijeenkomst normaal zijn, maar die een buitenstaander niet begrijpt.

Fonds Vanbiervliet

In de marge van het journalistencongres werd het Esperanto-Fonds van de Kortrijkse openbare bibliotheek geprezen omdat het een van de weinige bibliotheken in de wereld is die een zo grote collectie E-tijdschriften verzameld heeft. Verschillende bibliotheken werken nu samen om tegen midden volgend jaar een volledig overzicht te publiceren van alle verdwenen en nog bestaande tijdschriftentitels

NEDERLANDA PIV?

Horizontaal

Iuj el vi, la konfidenculoj, scias ke jam de kelkaj jaroj, tuj post la aperigo de la nova vortaro, mi komencis prepari plivastigon de la Esperanta-Nederlanda parto. Ĉar nun ĝi estas jam kompleta malneta versio mi volas iom rakonti al vi, pri ĝia amplekso, pri mia labormetodo, pri ĝia enhavo.

Principo estas ke absolute ĉiu vorto, kapvorto, el PIV aperu en ĝi kun kiom eble plej ĝusta nederlanda traduko. Tamen, kiam mi konstatis ke en la franca vortaro de Waringhien enestas multe da kunmetaĵoj kiun ne estas troveblaj en PIV, mi decidis ankaŭ enigi kiom eble plej da tiuj vortoj en la novan vortaron. Tial mi devis fari kromlaboron, nome trakribri la tutan vortaron de Waringhien, kaj noti la interesajn enmetindajn vortojn. Necesis fari liston kaj poste alfabete reordigi ĝin, ĉar Waringhien uzas alian alfabetan ordigon ol PIV. Estis facile retroveblaj la ideoj de Waringhien! Unuflanke li enmetis kunmetaĵojn kiuj liveris taŭgajn vortojn, surbaze de nure fundamentaj radikoj, respondajn al ... ni diru … iuj neologismoj. Ekzemple ŝipakompani, kiu respondas al konvoji; radaksingo, kiu respôndas al nabo. Plie li enmetis kunmetaĵojn, necesajn por traduki tipajn francajn vortojn, por kiuj oni ne facile, per nura traduko de la partoj, povas produkti bonan esperantan vorton. Foje mi supozis ke temis pri francismoj, sed mi devis ŝanĝi tiun opinion! Ekzemple enestas la vorto skeletarmeo, kiun mi pensis esti francismo. Sed la franca vorto ne aludas skeleton, sed kadron (armée de cadres). Tamen la lumo en

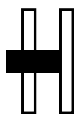
mia malhela cerbujo ne jam enŝaltiĝis... ĝis kiam mi konsultis mian dikan amikon van Dale kaj renkontis la nederlandan vorton kaderleger, kun la klarigo: armeo en paca tempo, konsistanta el kerno de profesiaj militistoj, rezervistoj kaj servodevuloj. Jen, nun ni konas taŭgan vorton por traduki tion! Mi diras taŭgan, ĉar en vortaro ĉiam temas pri taŭga, kaj malofte pri ĝusta, ekzakta! Kvazaŭ ne (krom eble por nomoj de plantoj kaj bestoj???) ekzistas paroj de vortoj, inter du lingvoj, kiuj vere havas ekzakte la tute saman signifon! Estas ĉiam afero de bona, pli bona, plej bona sed tiam vi estos je la limo! Kaj nepre skeletarmeo estas pli bona vorto ol kadroarmeo!

En tiu serio de vortoj pro franca bezono… troviĝas plie multaj vortoj kiuj liveris al mi nekonatajn, sed necesajn, nederlandajn vortojn. La vorto traŭbobrando enestas pro la franca eau-de-vie de marc. Mi ne rakontos la tutan historion, sed finfine mi trovis ke en la nederlanda (vidu vD) tiu trinkaĵo nomiĝas marc, tutsimple... eĉ se mi ĉe tiu vorto nur povas tuj kaj aŭtomate pensi pri amiko en Lovena regiono. Marc, laŭ van Dale, estas: alkohola trinkaĵo farita el la haŭtoj kaj semoj de elpremitaj traŭboj! Do en la nederlanda la franca vorto marc iom evoluis en sia signifo. Alia vorto, aŭ vortgrupo, kiun mi renkontis kaj kiu pensigis min multe, estis sekcia limpado. Mi tute ne konis, kaj ankoraŭ ne konas, la verbon limpi, de kiu mi supozis ke limpado estis substantivigo. Kaj eĉ PIV ŝajnigis ne koni ĝin. Do, eble la franca ekvivalento povus helpi min. En la franca estis notita laie forestière. Helpo nula, ĉar mi konas nur lait, kaj ne laie! Nu, tie bona franca-nederlanda vortaro helpis min, kaj zorgis ke mi komprenu ke ne temas pri limp-ado sed pri lim-pado (limopado). Do temas pri pado en arbaro, kiu indikas la limon inter du sekcioj, kaj kiu normale estas longa kaj rektlinia. Kredu min aŭ ne, sed en la nederlanda ankaŭ ekzistas vorto por tiu afero! Nome: tra. Jes, tra, kaj ne tralala! Vi eble ankaŭ en la nederlanda preferas vortprovizon surbaze de fundamentaj vortoj? Nu, tiam vi povas nomi ĝin begrenzingspad, aŭ se vi ne timas neripareble nodigi la langon ankaŭ eblas begrenzingsbospad aŭ sectiegrenspad (por komencantaj langotordemuloj).

Kara, ĉu vi tuj povas inventi bonan esperantan vorton por la nederlanda raagbol aŭ la de van Dale preferata ragebol? Varingjeno donacas al mi stangobalailo-n. Nepre tute klara vorto, kaj ne kredu vian instruiston se li klopodos vendi al vi ragbolo-n. Mi ĉiam pensis ke Varingjeno estis abstinentulo, sed, pro la multaj trinkaĵoj alkoholaj en lia libro, mi komencas dubi. Foje eĉ temas pri ne tute sendanĝeraj trinkaĵoj, ĉar li mencias triptordan brandon, aŭ france tordboyaux. Mi pensis ke ĉiu ajn alkoholaĵo povus esti triptorda sed tamen mi pensis tuj pri la nederlanda foezel. Kaj vere, foezel, laŭ vD estas: nepurigita, fuzeloleon enhavanta alkoholo, malbona ĝino. Sed nepre fuzelo ne taŭgas por traduki esperanten, ĉar fuzelo ekzistas, kun nepre ekzakta ĥemia signifo. En mia vortaro, kiun mi tuj kontrolis, troviĝas la du signifoj de foezel. Por la dua signifo mi uzis, kaj ĝi taŭgas, mi pensas, ĝinaĉo. Mi volis uzi la okazon kalumnii la karan Middelkoop (kaj pensis pri la trankvilaj akvoj...) sed mi agus maljuste, ĉar ŝi ne menciis ĝin antaŭe. Kaj mi nun havas la konvinkon ke la Varingjena trovitaĵo pli taŭgas, kaj estas pli priskriba, pli bildiga, pli alloga, malpli minaca ol mia ruseca (pro la multaj ŝprucsonoj) vorto, eĉ se ĝi apogas sur franca! Ĉu la esprimo triptorda brando ne estas tute internacie klara? Sola eta manko.... PIV ne mencias la eblecon uzi la vorton tripo por neremaĉuloj, kiaj homoj (nu, eble por Usonanoj jes, ili ja daŭre remaĉas!). Se la tripoj al vi ne plaĉas vi ĉiam povos uzi intestotorda, ĉu?

Aĥ, mi denove jam atingis la limon de akcepteblo por artikoleto, kaj ne jam rakontis ion seriozan. Nu, estu tiel! Eble iam pli? Nur ankoraŭ rapide: en la nuna momento tiu nova nederlanda PIV ampleksas jam 563 paĝojn, sed la definitiva versio havos inter 600 kaj 700, do pli ol la kvaroblo de la nuna parto en via vortaro.

petro desmet'

Nederlandse Taalunie

Sub la direktado de Nederlanda Lingvo-Unio (Nederlandse Taalunie: NTU), la nederlanda ŝtata organizaĵo, kiu okupas sin pri la nederlandaj lingvo kaj kulturo, estas preparata ampleksa datumbazo kun nederlandaj pruntvortoj en multaj lingvoj tutmonde. En 2009 tiu ĉi kolekto estos senpage disponigita en la interreto por studaj kaj esploraj celoj. Eble ĝi aperos ankaŭ kiel presita libro.

La redaktorino de la verko varbis min kiel kunlaboranton por la eŭska kaj Esperanto. Tio signifas unuavice trastudon de vortlistoj en tiuj du 'cellingvoj', sed ankaŭ en eventualaj 'interlingvoj', kiuj eble pruntis el la nederlanda aŭ flandra kaj poste transdonis la pruntaĵon al la cellingvo. Aldone, necesas kontroli la supozatan nederlandan originon de vortoj aperantaj en publikigitaj tekstoj, sed ne necese konfirmitaj en vortaroj. Ĝuste pri tiu ĉi lasta kategorio, kaj evidente nur pri Esperanto, mi petas vian helpon.

Se vi scias pri iu origine nederlanda/flandra vorto aŭ neologismo, proponita aŭ uzita en iu esperantlingva teksto, transprenita aŭ ne en iu unulingva aŭ dulingva vortaro, mi estus tre ĝoja, se vi povus komuniki al mi vian trovaĵon. Kompreneble estas gravaj la fonto kaj la (proksimuma) dato, kaj cetere ĉiuj aliaj detaloj, kiuj povus rakonti al ni iom pri la naskiĝo kaj vivo (kaj eventuale ankaŭ la malapero) de tia nederlandaĵo.

La enkorpigo de Esperanto en la grandan datumbazon de NTU estas plia pruvo pri tio, ke oni konsideras nian lingvon digna studobjekto. Mi memorigas vin pri du gravaj lastatempe publikigitaj verkoj pri la nederlanda lingvo, en kiuj aperas seriozaj mencioj pri Esperanto: Taal als mensenwerk. Het ontstaan van het ABN (2004) kaj Klein Uitleenwoordenboek (2006). Kun scivolo kaj granda antaŭdanko mi bonvenigos viajn kontribuojn, ĉu rete (wimjansen@casema.nl), ĉu per normala poŝto.

Wim Jansen

Tenzij anders vermeld zijn alle vergaderingen gratis en voor iedereen toegankelijk. Let wel dat de meeste activiteiten in het Esperanto doorgaan. Uiteraard zijn we steeds bereid geïnteresseerde bezoekers in het Nederlands te woord te staan.

ANTWERPEN – Groep "Esperanto-Antwerpen"

www.geocities.com/esperanto_antwerpen

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.15 uur. Iedereen is welkom.

Deze zomer staat het programma in het teken van reizen. Naar aanleiding van het Congres van de Wereld-Esperantobond in Rotterdam verwachten we enkele buitenlandse gasten. Tevens zullen vaste leden over hun reizen spreken aan de hand van foto's, dia's e.d. Vergaderingen gaan door op: 4, 11, 18 en 25 juli en 1, 8, 15, 22 en 29 augustus.

We zullen ook aanwezig zijn op de Cultuurmarkt te Antwerpen op zondag 31 augustus.

BRUGGE - Paco kaj Justeco

Voor juli-augustus zijn er geen activiteiten. In september of oktober begint een nieuwe cursus. Wie onze electronische circulaire wil ontvangen, kan dit via een eenvoudig mailtje aanvragen aan Heidi.Goes@gmail.com. Deze verschijnt 4 tot 6 keer per jaar. Voor verdere info, gelieve Johan Van Eenoo (050 20 84 42) of Heidi Goes (050 67 51 78) te contacteren.

BRUSSEL – Esperantista Brusela Grupo

http://users.belgacom.net/EBG

Opgelet: nieuwe vergaderplaats: gebouw Van Maerlant, op de hoek van de gelijknamige straat en de Belliard-straat, tegenover het Leopoldpark, dicht bij metrostation Maelbeek. Aangezien dit gebouw tot de Europese Instellingen behoort, is er een vrij strenge controle. Bezoekers gelieven zich op voorhand aan te melden.

Info: Hélène Falk, Eikenlaan 7, 1640 Sint-Genesius- Rode, tel.: 02 358 42 14, helene.falk#skynet.be

GENT – La Progreso

http://www.esperanto.be/gent

KALMTHOUT - La Erikejo

http://users.telenet.be/La.Erikejo/Index.htm

Bijeenkomsten vinden telkens plaats vanaf 20 uur in het Parochiecentrum van Heide (naast de kerk, vlakbij het NMBS-station Heide) tenzij anders vermeld.

17 juli: terrasjesbijeenkomst "Op 't Zuid".

KAPELLE – Esperanto-Grupo "Meza Zelando"

Voor onze avonden, de laatste vrijdag van de maand om 19.30 u., worden we telkens bij een ander clublid te gast ontvangen. Inlichtingen over programma en plaats van samenkomst bij Sally en Dies Krombeen, tel.: (0113) 34 15 63 of Rie en Kees Dentz, tel.: (0118) 61 48 34.

KORTRIJK – ROESELARE – TIELT Koninklijke Esperantogroep La Konkordo

esperanto.kortrijk#esperantoland.org

LEUVEN - Esperanto 3000

http://www.esperanto.be/esperanto3000

Zoals steeds gaan al onze activiteiten door in het Cultureel Centrum, Brusselsestraat 63, Leuven.

Info: Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320, Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. rogergoris#versateladsl.be

LIMBURGSE ESPERANTO-VERENIGING (LEV) (MET ZETEL IN PEER)

http://users.skynet.be/sky53810/

LONDERZEEL

Cursus voor beginners elke maandag 19-21 u, en voor gevorderden elke donderdag van 20-22 u. in Hof ter Winkelen.

Info: Frederik Vanden Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. of: J.P. Fertinel, Haan 47, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 300 652.

OOSTENDE - La Konko

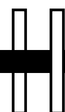
In juli en augustus zijn er geen samenkomsten.

Het nieuwe werkjaar start op woensdag 10 september om 19u met een info-avond (vanaf september zijn de gespreksavonden op woensdag in plaats van maandag).
Meer info: Marc (0486/362365) Else (0473/528418) - Flory (059/702914) of via e-post: marc.cuffez#pandora.be of lakonko1987#yahoo.fr

TIENEN – LA HIRUNDO

http://home.tiscali.be/lahirundo/

Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen.
Tel en fax: 016 / 81 52 46, e-post: bert.boon#skynet.be

Contactadressen in Vlaanderen

ANTWERPEN *Esperanto-Antwerpen*, p/a Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00, E-post: esperanto-antwerpen#esperanto.be
BRUGGE *Paco kaj justeco*, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, 8310 Brugge, tel. (0)50 675178 , heidi.goes#gmail.com
BRUSSEL H. Falck, Eikenlaan 7, 1640 St.-Genesius-Rode, tel. 02 358 42 14, E-post: helene.falk#skynet.be
GENT *La Progreso* Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, E-post: gent#esperanto.be
KALMTHOUT *La Erikejo*, Mireille Smet-Storms op 03 666 83 19 of via mireillestorms#hotmail.com
KORTRIJK *La Konkordo* P. Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30. E-post: esperanto.kortrijk#esperantoland.org
- Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96.
LEUVEN *Esperanto 3000* Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. E-post: rogergoris#versateladsl.be.
LIMBURG *Limburgse Esperantovereniging* H. Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer, tel.: 011 63 55 92. E-post: henri.schutters#skynet.be.
LONDERZEEL Frederik Van den Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. E-post: comite.jean.pain#skynet.be.
OOSTENDE *La Konko* Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65 (gsm)
ROESELARE / TIELT zie KORTRIJK
TIENEN *La Hirundo* B. Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen, tel.: 016 81 52 46, e-post: bert.boon#skynet.be.
TURNHOUT Daniel Van Herpe, Koningin Fabiolalaan 2, 2360 Oud-Turnhout, tel.+fax: 014 45 13 29. E-post:dan.vanherpe#pandora.be

Contactadressen in Nederland

ALKMAAR Joh.Heijstra, Breedelaan 69, 1851 MB Heiloo, tel.(072)5332344.
ALMELO G.C.A.M. Dercks, Molenstraat 20, 7607 AL Almelo. Tel. 0546 819403.
APELDOORN: Mevr. A. Schouten, Dintel 20, 733 MC Apeldoorn. Tel. 055 5332923.
BEVERWIJK *Stelrondo* R. Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, tel.: (0251) 23 10 79.
DEN HAAG *Internationaal Esperanto-Instituut (IEI)* Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tel.: (070) 355 66 77.
DEN HELDER *Esperanto-klubo Den Helder* , Kruiszwin 1205, NL-1780 LE Den Helder.
DEVENTER zie ALMELO.
EINDHOVEN R. Bossong, Floraplein 23, NL-5644 JS Eindhoven, tel.: (040) 211 41 62.
ENSCHEDE (NEJ-sekcio) De Vluchtestraat 1-402, NL-7423 BE Enschede, tel. (053) 433 26 40.
GRONINGEN *Esperantocentrum*, T.W.S. Mansholtstraat 25, NL-9728 MC Groningen, tel.: (050) 527 45 72 of (059) 849 14 88.
HAARLEM-HEEMSTEDE *Komprenado faras pacon* C. Duivenvoorden-Kors, Kamerlingh Onnesstraat 40, NL-2014 EM Haarlem, tel.: (023) 524 57 13.
HELMOND Toine Gremmen, Nassaustraat 3, 5707 HL Helmond, tel.: (0492) 54 44 72.
'S HERTOGENBOSCH S. Bosga, Rijzertlaan 46, postbus 2141, 5202 CC 's Hertogenbosch.
HILVERSUM A.J. Middelkoop, Jonkerweg 11, NL-1217 PL Hilversum, tel.: (035) 624 33 20.
KAPELLE Zelanda Esperanto-grupo Sally en Dies Krombeen, Vijverstraat 3, NL-4421 AW Kapelle, tel.: (0113) 34 15 63 of (0118) 61 48 34.
LEIDSCHENDAM-VOORBURG: M.H. Erasmus-van Zadelhoff, Laan van Oostenburg 40, NL-2271 AP Voorburg, tel.: (070) 38635 29. E-post: marjet.erasmus#zonnet.nl
ROTTERDAM *Merkurio* P. Schuil, Park Vossendijk 331, 3192 XG Hoogvliet, tel.: (010) 416 14 49.
TANEF/*La Migranto* Aad Demmendaal-o/d Brouw, Boekenrode 11, NL-3085 JA Rotterdam. E-post:a.m.demmendaal#planet.nl.
TERNEUZEN Zeland-Flandruja Esperanto-Grupo J. den Toonder, Axelsestraat 6, 4537 AJ Terneuzen.
VOORBURG: zie Esperantogroep LEIDSCHENDAM-VOORBURG
WIJLRE Esperantogrupo Marnolando, Tienbundersweg 38, NL-6321 CR Wijlre, tel.: (043) 450 12 48.
ZAANDAM Esperantocentrum PB 433, NL-1500 EK Zaandam, tel.: (075) 616 69 31.
ZEEUWS-VLAANDEREN: Det Koning, van Speykstraat 19, 4535 BN Terneuzen, tel.: 0115 – 694 670, E-post: det#digitalplaygrounds.com

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra EsperantoLigo Frankrijklei, 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, Fax.: 03 233 54 33. Epost: info#fel.esperanto.be. Internet: www.esperanto.be
Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging / Flandra Esperanto Junulara Asocio p/a Frankrijklei 140, B2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00 Epost: fleja#esperanto.be.
ILEI-Belgio: Iwona Kocieba, Graaf de Fienneslaan 54, BE-2650 Edegem, iwona.kocieba#telenet.be
Esperanto Scoutsvereniging/Skolta EsperantoLigo (SEL) Stein Hautekees, St Gillisplein,17 B-3300 Kumtich- Tienen, stein.hautekees#advalvas.be Zie ook: www.lahirundo.yucom.be
Association pour l'Esperanto, p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B6001 Charleroi (Marcinelle). Tel.: + fax: 071 43 14 13. Epost: mardelforge#brutele.be.
Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorwegesperantisten), Lucien De Sutter, Frère Orbanstraat 210, 8400 Oostende. Tel:059 50 18 25.
EsperantoNederland, Tulpstraat 110, 2841 AE Moordrecht (Nederland), Tel.: 0182-374058, E-post: sekretario#esperanto-nederland.nl.
Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL3015 BJ Rotterdam, tel.: 00 31 10 436 10 44. Epost: uea#inter.nl.net.

Bestuursleden van FEL

Voorzitter:	Lode Van de Velde, Hof Van Tichelen 20/3, 2020 Antwerpen, 03/899.08.73, lodchjo#yahoo.com
Ondervoorz.:	Flory Witdoeckt, Wittenonnenstraat 7, 8400 Oostende, 059/70.29.14, flory#witdoeckt.be
Penningm.:	Helena Van der Steen, Turnhoutsebaan 459, 2140 Borgerhout, h.vdsteen#scarlet.be
Secretaris:	Kevin De Laet, Muizenstraat 5/3, 2060 Antwerpen, KevinDL#hotmail.com
Bestuurslid:	Walter Vandenkieboom, Wittenonnenstraat 7, 8400 Oostende, 059/70.29.14
Bestuurslid:	Bart Demeyere, Albert Dyserynckstraat 28, 8200 Brugge bart.demeyere#esperanto.be
Bestuurslid:	Yves Nevelsteen, Koning Albertlaan 147, 9000 Gent. Tel. 09/3307156, yves.nevelsteen#telenet.be

ISSN-0772-540 X Afgiftekantoor Antwerpen X
Tweemaandelijks tijdschrift

